

ESG și Comunitatea Bancară în România

Ce este ESG?

ESG (environmental, social and corporate governance) presupune integrarea criteriilor de mediu, social și guvernanta alături de cele financiare în luarea deciziilor economice.

Mediu	Social	Guvernanta corporativă
<ul style="list-style-type: none">•Factorii legați de calitatea funcționării mediului și sistemelor naturale:•Schimbări climatice•Emisiile de gaze cu efect de seră•Epuizarea resurselor, inclusiv apa•Reziduuri și poluare•Despăduriri, deșertificare, biodiversitate	<ul style="list-style-type: none">•Factorii legați de drepturile, bunăstarea și interesele oamenilor și comunităților:•Condițiile de muncă•Comunitățile locale•Zone de conflict/ defavorizate•Sănătate și siguranță•Relațiile cu angajații•Diversitate și incluziune	<ul style="list-style-type: none">•Factorii legați de managementul și supravegherea unei companii:•Mită și corupție•Remunerația executivului•Politica de reprezentare și donații•Diversitatea și structura boardului•Practici fiscale

ESG încorporează politicile de Sustenabilitate¹ și CSR²

De ce preocupări accentuate pentru ESG?

Previzunile obiective asupra evoluției mediului și umanității au condus la asumarea internațională a unor angajamente din sfera ESG - concretizate în 2015 prin:

- Acordul de la Paris - care a stabilit obiective concrete pentru:
 - limitarea încălzirii globale la maximum 2°C/ 1,5° C care presupune: atingerea pragului maximal de emisii cât mai curând posibil (mai lent pentru țările în curs de dezvoltare) și neutralitate climatică până în 2050
 - adaptare la schimbările climatice prin îmbunătățirea capacității de adaptare la impact, mărirea rezilienței și reducerea vulnerabilității
 - finanțare: asigurarea consistenței fluxurilor de finanțare internaționale pe un model de dezvoltare pentru emisii reduse și reziliență climatică
- Agenda ONU 2030 de dezvoltare durabilă cu 17 obiective pentru Oameni și Planetă: Obiectivele Națiunilor Unite de Dezvoltare Durabilă (SDG³)

Realizarea acestor angajamente internaționale asumate guvernamental pentru Oameni și Planetă se poate realiza cu eforturi concentrate comune și alocări consistente de

¹ **Sustenabilitate - satisfacerea nevoilor generațiilor prezente fără a compromite resursele și satisfacerea nevoilor generațiilor viitoare; focus pe impactul asupra mediului și modul de utilizare a resurselor.**

² **CSR - responsabilitate socială corporativă: focus pe etică și colaborarea cu comunitățile, angajații, clienții, acționarii, presa, publicul larg, acțiunile caritabile și cu impact social.**

³ <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiectivele-pentru-dezvoltare-durabila>; <https://sdgs.un.org/>

fonduri, nu numai guvernamentale, ci și private prin înrolarea tuturor actorilor economici (persoane fizice și juridice) în tranziție.

Societatea și guvernele acordă o importanță deosebită în creșterea acestor aspecte, astfel încât ratingul companiilor este influențat de profilul lor ESG - așadar politica ESG începe să influențeze valoarea de piață și costul de finanțare al oricărei entități.

Rolul băncilor în ESG

Sistemul financiar bancar funcționează ca un releu în orientarea fondurilor în economie, așa că, în contextul priorităților ESG are, din ce în ce mai conturată și reglementată, **misiunea de a monitoriza și orienta capitalul către dezvoltare durabilă** conform Agendei 2030 și obiectivelor de tranziție la o economie cu emisii reduse de carbon.

În acest sens, în ultimii 2 ani au apărut peste 10 noi reglementări (multe ale Comisiei Europene, Băncii Centrale Europene și Autorității Bancare Europene) cu numeroase cerințe care vizează și sistemul financiar bancar din România.

În contextul extinderii rapide a noilor tehnologii și a cerințelor în continuă schimbare ale pieței, comunitatea bancară din România promovează proiecte de anvergură națională și internațională și comunică în piață rolul sistemului bancar de contributor la bunăstarea consumatorilor și la dezvoltarea economiei prin creșterea incluziunii financiare, creșterea intermedierei financiare pe baze sustenabile și reducerea riscurilor/barierelor.

Comunitatea bancară are un rol cheie în sprijinirea companiilor în tranziția către o economie verde și susține trecerea la finanțarea tranziției climatice prin dezvoltarea de produse verzi. De asemenea, se consideră că implementarea Planului de acțiune privind finanțarea durabilă trebuie să reflecte evoluțiile din economia reală.

Instituțiile bancare din România sunt implicate în a face cunoscute și a integra în politicile de finanțare obiectivele schimbărilor climatice, fiind întreprinși pași importanți în acest sens:

- aplicarea bunelor practici internaționale în identificarea și promovarea finanțărilor sustenabile (LMA⁴ Green Loan Principles, LMA Sustainability Linked Loans Principles, ICMA⁵ Green/Social/Sustainability bonds), finanțările de acest tip fiind analizate în considerarea angajamentelor prevăzute în Acordul de la Paris sau în legătură cu Obiectivele Națiunilor Unite de Dezvoltare Durabilă (SDGs),
- dezvoltarea de produse verzi (de exemplu credite ipotecare verzi bazate pe certificări externe de tipul BREEAM, LEED, EDGE, RoGBC sau produse de investiții bazate pe certificări de tipul MSCI⁶, S&P⁷, Sustainalytics⁸, Ecovadis⁹), sau adaptarea produselor

⁴ [Documents \(lma.eu.com\)](https://www.lma.eu.com/documents)

⁵ <https://www.icmagroup.org/sustainable-finance/the-principles-guidelines-and-handbooks/green-bond-principles-gbp/>; [Green Bond Principles » ICMA \(icmagroup.org\)](https://www.icmagroup.org/green-bond-principles/)

⁶ <https://www.msci.com/our-solutions/esg-investing/esg-ratings>

⁷ <https://www.spglobal.com/ratings/en/products-benefits/products/esg-evaluation>

⁸ <https://www.sustainalytics.com/esg-ratings>

⁹ <https://index.ecovadis.com/>

existente pentru integrarea criteriilor de sustenabilitate în condițiile de alocare a fondurilor

- încorporarea riscurilor de mediu, sociale și de guvernanță (ESG) în deciziile de creditare, urmărind anumite standarde (de exemplu standardele IFC în materie de mediu, health and safety pentru anumite sectoare de activitate considerate sensibile),
- accesarea unor facilități de la instituții multilaterale (BEI/FEI) sau cooperarea cu IFC/BERD pentru stimularea anumitor tipuri de finanțări (pentru eficiență energetică, energie regenerabilă, renovare clădiri, transport ecologic etc.),
- dezvoltarea proceselor interne pentru analiza riscurilor de mediu, sociale, de guvernanță, precum și a riscurilor climatice.

Instituțiile bancare din România sunt pregătite să își alinieze portofoliile de împrumuturi la obiectivele UE prin identificarea și gestionarea riscurilor și integrarea principiilor ESG în structurile de guvernanță și risc, însă este necesară concentrarea pe obținerea de date de calitate.

În acest scop, încurajăm companiile să acorde o atenție sporită acestor date, iar dacă au deja o strategie de sustenabilitate sau dacă aspectele ESG sunt înglobate în strategia de afaceri, să facă cunoscute partenerilor bancari obiectivele pe termen lung/mediu și scurt. Pentru fiecare dintre componentele ESG – environmental/social/governance, e recomandat ca obiectivele setate să fie adaptate specificului industriei și impactului pozitiv sau negativ al companiei în ariile ESG. Spre exemplu, astfel de obiective pot viza acțiuni precum consumul de energie 100% din surse regenerabile, diminuarea sau eliminarea plasticului din ambalaje, eficiența energetică în operațiunile companiei, adaptarea serviciilor pentru a deservi și categoriile vulnerabile.

Fiecare instituție bancară va analiza în cadrul procesului intern de creditare informațiile colectate de la companii, care pot cuprinde, fără a se limita la cele din perspectiva principiilor de guvernanță de mediu, socială și corporativă, pe cele uzuale în analiza de creditare cu respectarea regulamentelor în vigoare.

Asigurăm întreaga piață de deschiderea pentru dialog și colaborare a comunității bancare din România în vederea creșterii sustenabile a finanțării proiectelor verzi și a gradului de conștientizare cu privire la impactul schimbărilor climatice la nivelul pieței.

Cu titlu exemplificativ - informații necesare în analiza unei companii din perspectiva criteriilor de mediu, sociale și de guvernanță, fără a fi exhaustive (gradul de detaliere depinde de sectorul de activitate/ natura activității finanțate - analiza de materialitate¹⁰ la nivel de companie, obligativitatea raportării nefinanciare) și care pot fi tratate într-un mod particular de către fiecare bancă în parte.

¹⁰ Recomandabil pe baza principiului de dublă materialitate - analiza impactului factorilor ESG la nivelul companiei atât din puncte de vedere financiar (impactul factorilor de mediu, sociali și de guvernanță (ESG) asupra performanței financiare a companiei), cât și cu privire la impactul companiei asupra mediului și societății.

Capitol	Componentă	Detalii	Exemple de indicatori / informații
Informații generale	Despre companie și modelul de afaceri	<p>Descriere succintă a modelului de afaceri al societății, cu includerea informațiilor adecvate cu privire la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mediul de afaceri • organizare și structură • piețele în care își desfășoară activitatea • strategie și obiective • activități economice • produse și servicii oferite • mărimea societății (angajați, rețea, active, venituri) • principalele tendințe care pot afecta dezvoltarea viitoare 	<ul style="list-style-type: none"> • Cod poștal, geolocație • Obligații raportare nefinanciară, auditare/verificare externă • Site web: rapoarte, secțiune ESG • Coduri CAEN activități pentru care compania obține CA (% 80%) • Procent din venituri și cheltuieli alocate către activități sustenabile • Aspecte privind Taxonomia UE - cifra de afaceri, cheltuieli de capital, cheltuieli operaționale (% activități alinate la taxonomie)
	Integrarea conceptului de sustenabilitate	<p>Descrierea modului în care riscurile și oportunitățile privind sustenabilitatea (inclusiv pe cele legate de schimbările climatice) sunt integrate în strategia economică și în procesul de management al riscurilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • O prezentare textuală care explică reziliența modelului de afaceri și a strategiei societății la riscurile asociate aspectelor privind sustenabilitatea • Planurile pe care le are societatea pentru a asigura faptul că modelul său de afaceri și strategia sa sunt compatibile cu tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și cu obiectivele Acordului de la Paris de limitare a încălzirii globale cu 1,5°/ 2° C 	<ul style="list-style-type: none"> • Certificări ISO (de altă natură) obținute de companie și certificările existente (link către documentele postate pe web) • Certificări pentru active dacă există • Inițiative ESG la care compania a aderat (Acordul de la Paris, ONU ODD, Global Compact, CDP etc.) • Afilieri la diferite organizații profesionale, bune practici sectoriale adoptate • Suport guvernamental (PNRR, alte programe) sau din partea instituțiilor financiare internaționale (BERD, BEI, IFC etc.) • Obiectivele pe termen lung/mediu și scurt; progresul față de obiectivele aferente strategiei de sustenabilitate;
	Guvernanța în materie de sustenabilitate	<p>Descrierea rolului organismelor de conducere și de supraveghere în ceea ce privește aspectele legate de sustenabilitate, precum și mecanismele de control și antrenare a responsabilității</p>	<p>Persoane /departament specializat aspecte ESG</p>
Guvernanță și integritate	Guvernanță corporativă	<p>Dacă societatea are o structură de guvernanță corporativă puternică, definită de un management profesionist, un consiliu de administrație bine structurat și sisteme și procese organizate</p>	
	Diversitatea de gen în consiliul de administrație	<p>Politica societății cu privire la diversitate și incluziune la nivel top management</p>	<p>Procentul membrilor în consiliul de administrație care sunt femei</p>

	Independența consiliului de administrație	Poziția societății cu privire la independența consiliului de administrație	Procentul membrilor în consiliul de administrație care sunt independenți
	Codul de etică	Dacă societatea a adoptat un Cod de etică profesională și măsurile luate pentru a asigura conformitatea cu acesta	Număr de abateri de la codul de etică
	Politica de combatere a corupției și a dării de mită	Dacă societatea a adoptat o strategie/politică de combatere a corupției care se extinde la furnizori și la partenerii de afaceri și măsurile luate pentru a asigura conformitatea	Număr de controverse privind corupția/darea de mită
	Proceduri de avertizare a integrității - whistleblowing /mecanism de soluționare a reclamațiilor	Dacă societatea a adoptat o procedură a avertizării de integritate, metode de raportare a unei încălcări (de exemplu, un e-mail special, linie telefonică de urgență de reclamații etc.) și procesul de gestionare a reclamațiilor	Număr de reclamații înregistrate / confirmate
	Politica de achiziții responsabile	Dacă societatea a adoptat o politică ESG în cadrul procedurii de selecție furnizori sau a inclus în politica de achiziții criteriile ESG	Informații ESG solicitate furnizorilor, inițiative ESG în lanțul de valoare (inclusiv cu privire la drepturile omului, proces de due diligence, comunicare externă/internă pe aceste subiecte etc.)
	Securitate IT și protecția datelor	Dacă societatea a adoptat un cadru normativ privind securitatea IT și protecția datelor	Număr atacuri cibernetice, întreruperi neplanificate ale sistemelor IT, Incident TIC operațional sau de securitate
Social	Organizare internă	<ul style="list-style-type: none"> • Procesele de consultare a angajaților; • Libertatea de asociere și negociere colectivă; • Climatul social 	<ul style="list-style-type: none"> • procentul forței de muncă active prevăzută în contractul colectiv de muncă; • rata de absenteism; • numărul de zile de grevă; • satisfacția angajaților etc.
	Managementul resurselor umane	Dacă societatea a adoptat o politică în domeniul resurselor umane	<ul style="list-style-type: none"> • Drepturile angajaților, egalitate de șanse; • Atractivitatea (recunoașterea externă, fluctuația personalului, numărul de demisii); • Mobilitatea internă; • Training (numărul mediu de ore de formare pe an pentru fiecare angajat, în funcție de gen)
	Diversitate și incluziune	Dacă societatea a adoptat o politică în domeniul diversității și incluziunii	<ul style="list-style-type: none"> • Distribuția pe vârstă/educație; • Diversitatea de gen; • Numărul persoanelor cu dizabilități angajate; • Structura în funcție de naționalitate/etnie
	Eficiența	Dacă societatea urmărește criteriile de eficiență în domeniul resurselor umane	Productivitatea (costul cu personalul/EBITDA, EBITDA +costul cu personalul/numărul de angajați)

	Sănătatea și securitatea angajaților	Dacă societatea a implementat un sistem de gestionare a sănătății și securității, ce elemente include acesta și procentul operațiunilor vizate (audit de securitate)	<ul style="list-style-type: none"> • numărul accidentelor de muncă, rata accidentelor, rata accidentelor grave • controale ITM, amenzi (informații furnizate pentru ultimii trei ani de raportare pentru a facilita evaluarea performanței în timp, defalcați pe angajați cu normă întreagă și contractanți)
	Politica în domeniul drepturilor omului	Dacă societatea a adoptat o politică în domeniul drepturilor omului, care se extinde la furnizori și la parteneri de afaceri	<p>Aderarea la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liniile directoare ale OCDE pentru întreprinderile multinaționale; • principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului; • principiile și drepturile stabilite în cele opt convenții fundamentale identificate în Declarația Organizației Internaționale a Muncii cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și cu cele stabilite în Carta internațională a drepturilor omului
	Diligența necesară pentru drepturile omului	Dacă societatea asigură diligența necesară pentru drepturile omului pe lanțul său valoric pentru a evalua expunerea la risc a aspectelor legate de drepturile omului, inclusiv munca copiilor și munca forțată	<ul style="list-style-type: none"> • Integrarea dispozițiilor privind drepturile omului în contractele de achiziții și auditarea și monitorizarea operațiunilor furnizorilor; • Număr de controverse privind aspecte legate de drepturile omului pe lanțul valoric al societății
	Relația cu consumatorii	Gradul de satisfacție al acestora, accesibilitatea produselor	Număr de reclamații, produse retrase, amenzi de la autorități relevante (ex. ANPC) pentru aspecte legate de neconformitatea produselor
	Relațiile cu comunitatea	Dacă societatea este implicată în proiecte privind dezvoltarea socială și economică a comunităților locale	Proiectele în care este implicată și beneficiile aduse
Mediu	Politica de mediu	Dacă societatea a adoptat o politică de mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Conformitatea cu legile și reglementările relevante în materie de mediu • Angajamentul de a gestiona impactul negativ asupra mediului • Angajamentul de a proteja mediul și de a îmbunătăți în regim permanent procesul de gestionare a aspectelor de mediu • Implementarea unui sistem de gestionare a mediului • Monitorizarea performanței de mediu • Raportarea cu privire la aspectele de mediu
	Emisiile GES (gaze cu efect de seră)	Emisiile GES sunt înțelese ca fiind emisiile directe și indirecte totale. Conform Standardului de contabilizare și raportare pentru întreprinderi Protocolul GES (GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard), acestea pot fi	<ul style="list-style-type: none"> • Metodele și ipotezele utilizate pentru calcularea emisiilor; • Emisiile GES din domeniile de aplicare 1, 2 și 3 (dacă sunt relevante) pentru ultimii trei ani de raportare pentru a facilita evaluarea performanței în timp; • Explicațiile schimbărilor semnificative produse la nivelul performanței

	clasificate mai departe în emisii din domeniile de aplicare 1, 2 și 3.	(indiferent dacă au fost negative sau pozitive)
Schimbările climatice	Dacă societatea are o expunere semnificativă la schimbările climatice (mai exact, dacă desfășoară operațiuni puternic emitente de gaze carbonice)	<ul style="list-style-type: none"> • Se recomandă ca societatea să depună eforturi pentru a implementa integral recomandările TCFD (sau să prezinte un plan cu termene pentru implementarea acestora) • Analiza riscurilor Climatice și impactul asupra activității sale (riscuri fizice, de tranziție), dacă au rulat scenarii de impact pentru aceste riscuri (dacă da, ce metodologii au fost utilizate); • Autorizații de mediu necesare și validitatea acestora (valide/în curs de obținere); • Rapoarte de mediu întocmite de companie (dacă da, furnizare pentru anul în curs)
Consumul de energie	Consumul de energie constituie cantitatea totală de energie consumată și include surse de energie cumpărate și produse la nivel intern. Dacă societatea este implicată în proiecte de îmbunătățire eficiență energetică	<ul style="list-style-type: none"> • Metodele și ipotezele utilizate pentru calcularea consumului de energie; • Cantitatea totală de energie consumată în cadrul organizației (în MWh); • Procentul (%) de energie consumată pe tip de energie (mai exact, surse regenerabile și neregenerabile de energie)
Consumul de apă	Dacă societatea este implicată în proiecte de eficientizare a consumului de apă	<ul style="list-style-type: none"> • Cantitatea totală de apă consumată (în m3); • Acțiuni pentru reducerea consumului
Economie circulară / Gestionarea deșeurilor	Dacă societatea este implicată în proiecte privind economia circulară / gestionare deșeurii	<ul style="list-style-type: none"> • Deșeuri pe tip de tratament (de exemplu, reciclate, gropi de gunoi) în procente (%); • Prezentare textuală a activităților desfășurate pentru a gestiona/ reduce deșeurile și a asigura conformitatea cu reglementările; • Procentul de materiale / materii prime utilizate pentru fabricarea produselor și serviciilor, care sunt refoșite sau reciclate; provin din surse regenerabile; • Colectare selectivă
Poluare	Dacă societatea dispune de o politică privind poluanții care sunt generați sau utilizați în timpul proceselor de producție sau care sunt achiziționați (poluarea aerului, solului, apei)	<ul style="list-style-type: none"> • Valori absolute pe grupe de poluanți (tone, kg, mg sau mg/m3); • Număr incidente legate de poluare și costurile de remediere; sancțiuni, amenzi; • Pentru substanțele periculoase / substanțe care prezintă motive de îngrijorare - procentul (%) în cifra de afaceri netă a produselor și serviciilor care încorporează astfel de substanțe

	<p>Biodiversitate și ecosisteme</p>	<p>Dacă societatea își desfășoară activitatea în zone / în proximitatea zonelor pe care autoritatea națională competentă le-a desemnat ca zone de conservare sau în habitatele protejate conform obiectivelor de conservare ale zonelor respective (Natura 2000, Emerald Network etc.)</p>	<p>Autorizații de funcționare în zone protejate, număr de controverse (Asociații, ONG), amenzi etc.</p>
--	--	--	---

**informațiile prezentate mai sus cu titlu de exemplu au fost prelucrate pe baza primului set de standarde elaborat de EFRAG în aplicarea CSRD - aflate în dezbatere publică¹¹, precum și pe baza ghidului privind raportarea nefinanciară elaborat de BVB în parteneriat cu EBRD¹² în scopul de a oferi o abordare unitară în domeniul raportării ESG*

Cu titlu exemplificativ prezentăm și o serie de standarde ce pot sta la baza efectuării raportărilor nefinanciare ale companiilor:

- prevederile din Directiva Europeană privind Raportarea Nefinanciară (NFRD), care urmează a fi înlocuită cu Directiva Europeană privind Raportarea Corporativă de Sustenabilitate (CSRD), Codul Sustenabilității (în discuție la nivelul României);
- Standardele internaționale: Global Reporting Initiative [GRI - Standards \(globalreporting.org\)](https://www.globalreporting.org), TCFD (Task-force for climate-related financial disclosures), (<https://www.fsb-tcf.org/>), SASB (<https://www.sasb.org/>), etc.

¹¹ [Public consultation on the first set of Draft ESRS - EFRAG](#)

¹² [Ghid privind raportarea ESG.pdf \(bvb.ro\)](#)